

องค์ประกอบที่ 2

บุคลากรสหสาขาวิชาชีพ (Multidisciplinary Team)

ระดับที่ 1 (คลินิกเบาหวาน: Diabetes clinic)

มีบุคลากรสหสาขาวิชาชีพให้การดูแลผู้เป็นเบาหวาน โดยมี ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง

ทีมสหสาขาวิชาชีพ ประกอบด้วย

1. แพทย์
2. พยาบาลวิชาชีพ
3. เภสัชกร
4. ควรมี นักโภชนาการ นักกำหนดอาหาร โภชนาการ หรือผู้ที่มีปริญญาตรีที่เกี่ยวข้องด้านสุขภาพและได้รับการอบรมทางด้านเบาหวานและโภชนาการอย่างต่อเนื่อง
5. ควรมี ทันตแพทย์

ระดับที่ 1 (คลินิกเบาหวาน: Diabetes clinic)

มีบุคลากรสหสาขาวิชาชีพให้การดูแลผู้เป็นเบาหวาน โดยมีผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง

คุณสมบัติ บุคลากรในทีมสหสาขาวิชาชีพ

● บุคลากรสหสาขาวิชาชีพ อย่างน้อย 1 คน

- ได้รับการฝึกอบรมด้านการดูแลผู้เป็นเบาหวาน
- รวมถึงการดูแลเท้าและโภชนาการในผู้เป็นเบาหวาน
- หรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง ที่แสดงถึงการเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลกลุ่มผู้เป็นเบาหวาน และมีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง

● ทีมบุคลากรควรให้การสนับสนุนเครือข่ายเบาหวาน

ระดับที่ 2 (คลินิกเบาหวานครบวงจร)

คุณสมบัติเพิ่มจากระดับที่ 1 ดังนี้

มีศักยภาพในการให้การรักษาโรคเบาหวานที่มี ภาวะแทรกซ้อน และมี ความซับซ้อน

ทีมสหสาขาวิชาชีพ ประกอบด้วย

เพิ่มจากระดับที่ 1

1. แพทย์ ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- อายุรแพทย์ด้านต่อมไร้ท่อ

- กุมารแพทย์ที่มีประสบการณ์ในการดูแลผู้เป็นเบาหวานในเด็กและวัยรุ่น

- แพทย์ผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ: กุมารแพทย์ต่อมไร้ท่อ

อายุรแพทย์โรคหัวใจและหลอดเลือด

อายุรแพทย์โรคไต

จักษุแพทย์

ศัลยแพทย์ทั่วไป

ศัลยแพทย์ออร์โธปิดิกส์

แพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู

รังสีแพทย์

จิตแพทย์

- แพทย์เวชปฏิบัติทั่วไปหรืออายุรแพทย์ทั่วไปที่ได้รับการอบรม **ตามข้อ 7.2***

ระดับที่ 2 (คลินิกเบาหวานครบวงจร)

คุณสมบัติเพิ่มจากระดับที่ 1 ดังนี้

คุณสมบัติ บุคลากรในทีมสหสาขาวิชาชีพ

- **7.2*** บุคคลในทีมสหสาขาวิชาชีพ เป็นผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมระยะสั้นด้านการดูแลผู้เป็นเบาหวาน รวมถึงการดูแลเท้าในผู้เป็นเบาหวาน
 - หรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง ที่แสดงถึงการเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลกลุ่มผู้เป็นเบาหวานจากสถาบันที่มีมาตรฐานการรับรองเป็นที่ยอมรับ หรือจากสถาบันการศึกษา
 - สำหรับนักโภชนาการหรือนักกำหนดอาหารต้องผ่านการฝึกอบรม Medical Nutrition Therapy (MNT)

ระดับที่ 2 (คลินิกเบาหวานครบวงจร)

คุณสมบัติเพิ่มจากระดับที่ 1 ดังนี้

มีศักยภาพในการให้การรักษาโรคเบาหวานที่มี ภาวะแทรกซ้อน และมี ความซับซ้อน

ทีมสหสาขาวิชาชีพ ประกอบด้วย

เพิ่มจากระดับที่ 1

2. พยาบาลวิชาชีพ ที่มีคุณสมบัติ

2.1 พยาบาลวิชาชีพ

2.2 มีพยาบาลอย่างน้อย 1 คน ที่ได้รับการฝึกอบรมตาม **ข้อ 7.2*** หรือผ่านการฝึกอบรมอื่นที่เกี่ยวข้อง

-หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับเบาหวาน

-หลักสูตรพยาบาลผู้จัดการรายกรณีโรคเรื้อรัง (Case manager: โรคเบาหวาน)

ระดับที่ 2 (คลินิกเบาหวานครบวงจร)

คุณสมบัติเพิ่มจากระดับที่ 1 ดังนี้

มีศักยภาพในการให้การรักษาโรคเบาหวานที่มี ภาวะแทรกซ้อน และมี ความซับซ้อน

ทีมสหสาขาวิชาชีพ

เพิ่มจากระดับที่ 1

3. นักโภชนาการ หรือนักกำหนดอาหาร ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- มีนักกำหนดอาหาร หรือนักโภชนาการ อย่างน้อย 1 คน ได้รับการฝึกอบรม **ตามข้อ 7.2***
- มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ด้านโภชนศาสตร์ โภชนาการ และการกำหนดอาหาร
- เป็นผู้ที่ได้รับรองมาตรฐานวิชาชีพตามข้อกำหนด ตามมาตรฐานวิชาชีพ

ระดับที่ 2 (คลินิกเบาหวานครบวงจร)

คุณสมบัติเพิ่มจากระดับที่ 1 ดังนี้

ทีมสหสาขาวิชาชีพ เพิ่มจากระดับที่ 1

4. **เภสัชกร** อย่างน้อย 1 คน มีคุณสมบัติดังนี้

-ได้รับปริญญาเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารทางเภสัชกรรม หรือสาขาเภสัชกรรม
คลินิก หรือ สาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทางเภสัชกรรม

-หรือ ผ่านการอบรมและได้รับประกาศนียบัตรการฝึกอบรมระยะสั้น 3 เดือน หลักสูตรการ
บริหารทางเภสัชกรรมผู้ป่วยนอกจากวิทยาลัยเภสัชบำบัด

-หรือ ผ่านการอบรม และได้รับประกาศนียบัตร General Residency in Pharmacotherapy
จากวิทยาลัยเภสัชบำบัด

5. **นักกายภาพบำบัด**

6. **นักกายอุปกรณ์**

7. **ผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน** (Diabetes Educator: DE)

ระดับที่ 2 (คลินิกเบาหวานครบวงจร)

คุณสมบัติเพิ่มจากระดับที่ 1 ดังนี้

คุณสมบัติ บุคลากร ในทีมสหสาขาวิชาชีพ

- 7.1 มีบุคลากรอย่างน้อย 1 คน ในทีมสหสาขาวิชาชีพ
 - ผ่านการรับรองเป็นผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน (Certified Diabetes Educator: CDE) จากสมาคมผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน
 - หรือผ่านการศึกษาในหลักสูตร Diabetes Educator (DE)* จากสถาบันการศึกษา และคงอยู่ในสถานะได้รับการรับรองจากสมาคม/สถาบันนั้น ๆ
 - หรือมีผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงสาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์ (APN)
 - หรือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานดูแลผู้เป็นเบาหวาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี และได้รับการฝึกอบรมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้เป็นเบาหวานทุกปี

ระดับที่ 2 (คลินิกเบาหวานครบวงจร)

คุณสมบัติเพิ่มจากระดับที่ 1 ดังนี้

คุณสมบัติ บุคลากรในทีมสหสาขาวิชาชีพ

- **7.2*** บุคคลในทีมสหสาขาวิชาชีพ เป็นผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมระยะสั้นด้านการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน รวมถึงการดูแลทำในผู้ป่วยเบาหวาน
 - หรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องที่แสดงถึงการเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานจากสถาบันที่มีมาตรฐานการรับรองเป็นที่ยอมรับหรือจากสถาบันการศึกษา
 - สำหรับนักโภชนาการหรือนักกำหนดอาหารต้องผ่านการฝึกอบรม Medical Nutrition Therapy (MNT)

ระดับที่ 2 (คลินิกเบาหวานครบวงจร)

คุณสมบัติเพิ่มจากระดับที่ 1 ดังนี้

คุณสมบัติ บุคลากรในทีมสหสาขาวิชาชีพ

- 7.3 บุคคลในทีมสหสาขาวิชาชีพ ต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านเบาหวานร่วมกับสหวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือมีหนังสือรับรอง หรือ ได้รับการมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงาน
- 7.4 มีใบประกอบวิชาชีพ หรือใบรับรองมาตรฐานวิชาชีพที่เป็นปัจจุบัน ตามสาขาวิชาชีพ

ระดับที่ 3 (ศูนย์เบาหวาน: Diabetes Center)

มีองค์ประกอบของทีมสหวิชาชีพ เพียงพอในการ สนับสนุนงานวิจัย หรือนวัตกรรม
การ จัดหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่บุคลากรทางการแพทย์ได้

ทีมสหสาขาวิชาชีพ ประกอบด้วย

เพิ่มเติมจากระดับที่ 2

1. แพทย์ ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- แพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่น ๆ เพื่อ รับการปรึกษา จากแพทย์ผู้ดูแลผู้ป่วยเบาหวาน โดยตรง
เช่น ศัลยแพทย์ตกแต่ง ศัลยแพทย์หลอดเลือด แพทย์ผิวหนัง

2. พยาบาลวิชาชีพ ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- มีผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง (Advanced Practice Nurse: APN) อย่างน้อย 1 คน

- หรือ มีพยาบาลอย่างน้อย 1 คน คุณสมบัติ ดังข้อ 7.2*

ระดับที่ 3 (ศูนย์เบาหวาน: Diabetes Center)

คุณสมบัติ บุคลากร ในทีมสหสาขาวิชาชีพ

- 7.1 บุคคลในทีมสหสาขาวิชาชีพ ซึ่งในแต่ละสาขาวิชาชีพอย่างน้อย 1 คน ต้องผ่านการฝึกอบรมหรือหลักสูตรการศึกษา ที่มีเนื้อหาหลักสูตรเกี่ยวข้องกับกระบวนการทำวิจัย และจริยธรรมทางการวิจัย
- *7.2** ในสาขาวิชาชีพพยาบาล นักกำหนดอาหาร / นักโภชนาการ และเภสัช ต้องมีบุคลากรในสาขาวิชาชีพดังกล่าวอย่างน้อย 1 คน ที่ผ่านการรับรองเป็นผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน (Certified Diabetes Educator: CDE) จากสมาคมผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน หรือผ่านการศึกษาในหลักสูตร Diabetes Educator (DE) จากสถาบันการศึกษา และคงอยู่ในสถานะได้รับการรับรองจากสมาคม/สถาบันนั้น ๆ (ควรดำเนินการภายในปีพ.ศ. 2568)

ระดับที่ 3 (ศูนย์เบาหวาน: Diabetes Center)

ทีมสหสาขาวิชาชีพ

เพิ่มเติมจากระดับที่ 2

3. **นักโภชนาการ / นักกำหนดอาหาร** อย่างน้อย 1 คนที่มีคุณสมบัติ **ดั่งข้อ 7.2***
4. **เภสัชกร** ที่มีคุณสมบัติดังนี้
 - มีเภสัชกรอย่างน้อย 1 คน ที่ได้รับประกาศนียบัตร General Residency in Pharmacotherapy จากวิทยาลัยเภสัชบำบัด หรือ ได้รับวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญวิชาชีพเภสัชกรรม สาขาเภสัชบำบัด
5. **นักกายภาพบำบัด**
6. **นักกายอุปกรณ์**
7. **ผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน** (Diabetes Educator: DE)

ระดับที่ 3 (ศูนย์เบาหวาน: Diabetes Center)

คุณสมบัติ บุคลากร ในทีมสหสาขาวิชาชีพ

- 7.1 บุคลากรของทีม ในแต่ละสาขาวิชาชีพอย่างน้อย 1 คน ต้องผ่านการฝึกอบรม หรือหลักสูตรการศึกษาที่มีเนื้อหาหลักสูตรเกี่ยวข้องกับกระบวนการทำวิจัย และจริยธรรมทางการวิจัย
- *7.2 ในสาขาวิชาชีพพยาบาล นักกำหนดอาหาร / นักโภชนาการ และเภสัช ต้องมีบุคลากรในสาขาวิชาชีพดังกล่าวอย่างน้อย 1 คน ที่ผ่านการรับรองเป็นผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน (Certified Diabetes Educator: CDE) จากสมาคมผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน หรือผ่านการศึกษาในหลักสูตร Diabetes Educator (DE) จากสถาบันการศึกษา และคงอยู่ในสถานะได้รับการรับรองจากสมาคม/สถาบันนั้น ๆ (ควรดำเนินการภายในปีพ.ศ. 2568)

คำชี้แจง

ความหมาย/ รายละเอียดหลักสูตร

1. หลักสูตรพยาบาลที่เกี่ยวข้องหรือแสดงถึงการเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ
2. ผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง (Advanced Practice Nurse: APN)
3. ผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน (Diabetes Educator: DE) การรับรองเป็นผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน (Certified Diabetes Educator: CDE)
4. หลักสูตรการบริหารทางเภสัชกรรม (General Residency in Pharmacotherapy)
5. วุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม สาขาเภสัชบำบัด
6. คุณสมบัตินักกำหนดอาหาร และหลักสูตร

แหล่งหาความรู้เพิ่มเติม

1. รายละเอียดการสอบ CDE จากสมาคมผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน แห่งประเทศไทย เข้าถึงได้ จาก <http://www.thaide.org>
2. หลักสูตร CDE ของ รพ ศิริราช www.si.mahidol.ac.th/sdc
3. รายละเอียดการสอบ CDT จากสมาคมนักกำหนดอาหารแห่งประเทศไทยเข้าถึงได้จาก <http://www.thaidietetics.org/>
4. หลักสูตรการฝึกอบรมจากสภาการพยาบาล จากศูนย์ทดสอบการศึกษาต่อเนื่องสาขาพยาบาลศาสตร์เข้าถึงได้จาก <http://www.cnethai.org/home.php>
5. หลักสูตรการฝึกอบรมด้านการบริหารทางเภสัชกรรม จากวิทยาลัยเภสัชบำบัด เข้าถึงได้จาก <http://thaibcp.pharmacycouncil.org/general/gen-data.php?id=3>
6. แนวทางเวชปฏิบัติการป้องกันและดูแลรักษาผู้เป็นเบาหวานที่มีภาวะแทรกซ้อนที่เท้า www.dms.moph.go.th/imrta

แหล่งหาความรู้เพิ่มเติม

1. รายละเอียดการสอบ CDE จากสมาคมผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน แห่งประเทศไทย เข้าถึงได้ จาก <http://www.thaide.org>

กำหนดรับสมัคร

ตั้งแต่บัดนี้ จนถึงวันที่ 16 ตุลาคม 2563

กำหนดการสอบข้อเขียน

วันที่ 7 พฤศจิกายน 2563

กำหนดการสอบปฏิบัติ

วันที่ 28 พฤศจิกายน 2563 (ในผู้ที่สอบผ่านข้อเขียน)

ความหมาย/ รายละเอียดหลักสูตร

1. หลักสูตรพยาบาลที่เกี่ยวข้องหรือแสดงถึงการเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ
2. ผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง (Advanced Practice Nurse: APN)
3. ผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน (Diabetes Educator: DE) การรับรองเป็นผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน (Certified Diabetes Educator: CDE)
4. หลักสูตรการบริหารทางเภสัชกรรม (General Residency in Pharmacotherapy)
5. วุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม สาขาเภสัชบำบัด
6. คุณสมบัตินักกำหนดอาหาร และหลักสูตร

1. หลักสูตรพยาบาลที่เกี่ยวข้องหรือแสดงถึงการเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลกลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน เช่น หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้จัดการรายกรณีโรคเรื้อรัง (เบาหวานและความดันโลหิตสูง) หรือ สาขาการพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรัง หรือ สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ หรือ สาขาการพยาบาลที่เกี่ยวข้อง
2. ผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง (Advanced Practice Nurse: APN) หมายถึง ผู้ที่ได้รับหนังสืออนุมัติบัตร หรือ ผ่านหลักสูตรฝึกอบรมระดับวุฒิบัตร 3 ปีจากสถาบันการศึกษา ที่ได้รับการรับรองโดยสภาการพยาบาล

คำชี้แจง

3. ผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน (Diabetes Educator: DE) หมายถึง บุคลากรทางการแพทย์ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล เภสัชกร นักกำหนดอาหาร/นักโภชนาการ นักกายภาพบำบัด นักวิชาการ สาธารณสุข และอื่น ๆ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงานในสาขาที่ตนจบมาอย่างน้อย 2 ปี ที่ผ่านการสอบ และได้รับการรับรองเป็นผู้ให้ความรู้โรคเบาหวาน (Certified Diabetes Educator: CDE) จากสมาคมวิชาชีพ หรือจากสถาบันการศึกษา / โรงเรียนแพทย์ และคงอยู่ในสถานะที่ได้รับการรับรองจากสมาคม/สถาบันนั้น ๆ
4. **หลักสูตรการบริหารทางเภสัชกรรม** ที่ได้รับประกาศนียบัตร General Residency in Pharmacotherapy เป็นการฝึกอบรมระยะเวลา 1 ปี และผ่านการประเมินจากวิทยาลัยเภสัชบำบัด
5. **วุฒิปัตรีแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม** สาขาเภสัชบำบัด ระยะเวลาในการฝึกอบรม 4 ปี โดยมีประสบการณ์การวิจัยทางคลินิกและตีพิมพ์งานวิจัยในวารสารระดับนานาชาติ

6. คุณสมบัติ**นักกำหนดอาหาร** หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งและมีประสบการณ์ดังต่อไปนี้

6.1 **ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส)** สาขาอาหารและโภชนาการ และมีประสบการณ์การทำงานด้านโภชนาการในโรงพยาบาลอย่างน้อย 6 ปี

6.2 **ปริญญาตรี** สาขาดังต่อไปนี้

-วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) โภชนาการและการกำหนดอาหาร (Nutrition and Dietetics)
โภชนศาสตร์ โภชนวิทยา หรือเทียบเท่า **หรือ**

-คหกรรมศาสตร์ (คศ.บ.) สาขาคหกรรมศาสตร์ อาหารและโภชนาการ
และมีประสบการณ์ข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ผ่านการฝึกงานด้านอาหาร/โภชนาการในโรงพยาบาลอย่างน้อย 900 ชั่วโมง **หรือ**
- ผ่านการฝึกงานด้านอาหาร/โภชนาการในโรงพยาบาลอย่างน้อย 250 ชั่วโมง และต้องมีประสบการณ์การทำงานทางด้านโภชนาการใน โรงพยาบาลอย่างน้อย 1 ปี

6. คุณสมบัติ**นักกำหนดอาหาร** หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งและมีประสบการณ์ดังต่อไปนี้

6.2 ปริญญาตรี (ต่อ)

- หากไม่ผ่านการฝึกงานทางด้านโภชนาการในโรงพยาบาล ต้องมีประสบการณ์การทำงานทางด้านโภชนาการ ในโรงพยาบาลอย่างน้อย 2 ปี
- สาขาที่เกี่ยวข้องกับอาหารและโภชนาการด้านอื่น ๆ ต้องมีประสบการณ์การทำงานทางด้านโภชนาการ/โภชนบำบัดในโรงพยาบาลอย่างน้อย 3 ปี
- สาขาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการอาหารและโภชนาการ ต้องมีประสบการณ์การทำงานทางด้านโภชนาการในโรงพยาบาลอย่างน้อย 4 ปี

6.3 ปริญญาโท/ปริญญาเอก สาขาดังต่อไปนี้

- วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วท.ม)/วิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (วท.ด.) โภชนาการและการกำหนดอาหาร (Nutrition and Dietetics) โภชนศาสตร์ โภชนวิทยา หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ข้อใดข้อหนึ่ง (เช่นเดียวกับปริญญาตรี) ดังข้างต้น